

Harpest (*Francisella tularensis, tularemi*)

Under 2024 rapporterades 61 fall, vilket är den högsta noteringen som har gjorts i Västra Götaland.

Bakgrund

Sjukdomen drabbar främst harar och smågnagare, men smittan kan överföras till människor. Detta kan ske på olika sätt och vanligast i Sverige är framför allt via myggbett eller bett av broms eller fästing. Smitta kan även ske i direktkontakt med infekterat djur eller vid inandning av damm från gräs eller hö i samband med gräsklippning eller höskörd. Orsaken till att antalet fall varierar från år till år är oklar. Sannolikt samverkar ett flertal faktorer, till exempel väderförhållanden, antalet värdjur och mängden myggor. Flest fall rapporteras sensommar och höst.

Harpest är anmälningspliktig enligt smittskyddslagen. Diagnosen ställs vanligtvis via serologi eller PCR. Inkubationstiden är 3-10 dagar. Sjukdomen smittar inte mellan människor och behandlas med antibiotika i 10-14 dagar.

Symtom

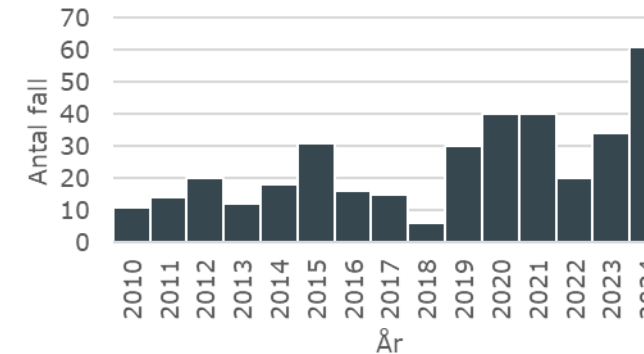
Symtomen varierar beroende på hur smitta har skett. Vanligast är sår på huden efter myggbett och lokalt förstörade lymfkörtlar som kan bli till bölder (ulceroglandulär form). Symtom från luftvägarna (pulmonell form) kan uppstå efter att ha inandats smitta. Andra symtom kan vara långdragen feber (tyfös form) som också kan komma från exempelvis myggbett eller inandning av damm. Mindre vanlig är oculoglandulär form där smitta skett via bakterier på händerna till ögonen eller den i Sverige ovanliga orofaryngala formen med symtom från munhåla och svalg då man ätit eller druckit smittat livsmedel.

I tabellen nedan under annan klinisk manifestation var den tyfösa formen vanligast under 2024 men andra former kan förekomma.

Antal rapporterade fall med harpest per klinisk manifestation i Västra Götaland 2021-2024

	Sår	Luftväg	Annan klinisk manifestation	Totalt
2021	20	12	8	40
2022	7	4	9	20
2023	15	10	9	34
2024	22	26	13	61

Antal rapporterade fall med harpest per år i Västra Götaland 2010-2024

Antal rapporterade fall med harpest 2021-2024 per kommun i Västra Götaland där smitta sannolikt skett

